Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto

Essi Eerola

6.10.2026
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

Suomen Pankin asiantuntijalausunto HE 175/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Asiantuntijalausunto eduskunnan talousvaliokunnalle

1 Suomen talouden ajankohtainen tilanne

Suomen talous on kääntynyt kasvuun vuoden 2024 lopulla ja talouden suhdannenäkymä parantunut vuoden 2026 kuluessa. Suomen Pankin syyskuussa julkaistun väliennusteen mukaan talouskasvu on piristynyt ja laaja-alaistunut tänä vuonna. Etenkin vienti on tukenut BKT-kasvua. Myös yksityiset tuotannolliset investoinnit ovat kasvaneet, ja yksityinen kulutus on hieman toipunut viime vuoden pohjalukemista. Suomen BKT kasvaa ennusteen mukaan 1,7 % vuonna 2026 ja 1,6 % vuonna 2027.

Lähi-idän konflikti nostaa tilapäisesti energian hintoja, mikä välittyy viiveellä muiden hyödykkeiden hintoihin. Inflaation ennustetaan nousevan kuluvana vuonna 2,4 prosenttiin. Vuonna 2027 energian hinnat laskevat ja inflaatio hidastuu 1,4 prosenttiin.

Voimistunut talouskasvu parantaa työllisyyttä asteittain. Tänä vuonna työttömyysasteen trendin (15–74-vuotiaat) ennustetaan pysyvän lähes nykytasollaan 10,4 prosentissa. Selkeämpi käänne työmarkkinoilla nähdään vuonna 2027, kun työttömyysaste laskee 9,8 prosenttiin.

Viimevuosien poikkeuksellinen työttömyyskehitys verrattuna talouskasvun kehitykseen on seurausta siitä, että myös työvoiman tarjonta, eli työvoimaan osallistuminen, on lisääntynyt selvästi.[1] Työllisyysaste on pysynyt Suomessa historiallisen korkeana 2020-luvulla, ja työssäkäyvien määrä on EU:n keskiarvoa parempi. Samaan aikaan työttömyys on yleistä, mihin osaltaan vaikuttaa eläkeläisten ja opiskelijoiden lisääntynyt työnhaku.[2] Suuri pitkäaikaistyöttömien määrä ylläpitää korkeaa rakenteellista työttömyysastetta, sillä pitkäaikaisesti työttömien työllistymistä haittaavat kitkatekijät lisääntyvät työttömyysjaksojen pitkittyessä.

2 Huomioita valtion talousarvioesityksestä

Hallituksen keskeisin finanssipoliittinen tavoite on julkisen velkasuhteen vakautuminen hallituskauden loppuun mennessä. Talousarvioesityksen perusteella tämä tavoite ei tule toteutumaan.

[1] Juvonen, Petteri ja Juho Peltonen (2025): Työntekijävirrat vievät pintaa syvemmälle: osallistuminen kasvattanut sekä työllisyyttä että työttömyyttä, Euro & talous -artikkeli 10.6.2025.
[2] Korpela, Heikki (2026): Suomen työmarkkinoiden tilanne eri mittarien valossa, VATT Datahuone Policy Brief 4/2026.

Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto

Essi Eerola

6.10.2026
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

Velkasuhde kasvaa 1,7 prosenttiyksikköä vuonna 2026 ja edelleen 1,1 prosenttiyksikköä vuonna 2027 jo 91,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen.[3]

Velkaantumisen keskeinen syy on valtion- ja paikallishallinnon heikko perusjäämä, eli rahoitusasema ilman korkomenoja. Koska alijäämä on pääosin rakenteellinen, sen korjaaminen edellyttää rakenteellisen perusjäämän vahvistamista tuloja lisäämällä tai menoja vähentämällä tai niiden kasvua hidastamalla. Suhdanteen koheneminen ei yksin riitä korjaamaan tilannetta.

Julkisen talouden vahvistamista koskevat tavoitteet ovat muodostuneet hallitusohjelmassa ennakoitua vaikeammiksi heikon suhdannetilanteen ja korko- ja puolustusmenojen kasvun takia. Mutta toisaalta hallitus on myös päättänyt veronkevennyksistä, jotka ovat osaltaan syventäneet julkisen talouden alijäämää. Tätä epäjohdonmukaisuutta voi pitää erityisen hankalana nyt käsillä olevan talousarvion kohdalla kahdesta syystä.

Ensinnäkin Suomen talouskasvun ennustetaan jatkuvan lähivuodet nopeampana kuin aikaisempina vuosina. Sen takia neutraali finanssipolitiikan mitoitus olisi paremmin perusteltu kuin nyt suhdanteen vahvistuessa keventävältä näyttäytyvä finanssipolitiikka. On ymmärrettävää, että hallitus pyrkii välttämään sopeutustoimia, jotka heikentäisivät yritysten ja kotitalouksien luottamusta ja voisivat tukahduttaa alkanutta talouskasvua. Hallituksen olisi kuitenkin ollut mahdollista tehdä julkista taloutta vahvistavia päätöksiä, jotka eivät heikennä kokonaiskysyntää lyhyellä aikavälillä. Tällaiset ratkaisut olisivat osaltaan vahvistaneet yritysten ja kotitalouksien luottamusta siihen, että julkista taloutta hoidetaan pitkäjänteisesti. Uskottava ja pitkäjänteinen sopeutus tukee ennakoitavuutta ja vähentää epävarmuutta, mikä on tärkeää investointien ja kasvun kannalta.

Toiseksi ennusteiden valossa on riski siitä, että Suomi ei pysy EDP-menettelyn korjaavalla nettomenopolulla vuonna 2027. Vaikka ennustettu poikkeama vuodelle 2027 ei vaikuta kovin suurelta, sen huomiotta jättäminen tarkoittaa, että vuonna 2028 joudutaan tekemään merkittäviä sopeutustoimia nettomenopolulla pysymiseksi. Tämä on tärkeä tavoite sen takia, että Suomi tulee todennäköisesti tarvitsemaan lisäaikaa liiallisen alijäämän korjaamiseksi, ja menettelylle olisi mahdollista saada tarvittavaa lisäaikaa ilman uusia kireämpiä tavoitteita, jos korjaavaa nettomenopolkua on noudatettu.

Jakelu Eduskunnan talousvaliokunta

[3] Suomen Pankki ei tee väliennusteessa arviota julkisen talouden kehityksestä. Kesäkuun ennusteen mukaan julkisyhteisöjen velka on 91,9 % suhteessa BKT:hen kuluvana vuonna ja jatkaa nousuaan vuosina 2027 ja 2028. Suomen Pankki julkaisee seuraavan julkisen talouden arvionsa 18.12.2026.